

naar Borgerne ville forfølge Ting, som alle maa erkende er af almen Interesse for Samfundet, skal man lade dem nyde lige Ret. Den højtærede Minister udtalte som Svar paa, hvad der er udtalt af den ærede Ordfører, at han skulde tage Sagen om dette Spørgsmaal op til næste Aar. Han mente dog, at det vilde stille sig ret tvivlsomt, om han kunde gaa med til at yde en Understøttelse til de samvirkende Jagforeninger, thi Udvalget for disse havde jo den Opgave at lede Arbejdernes Kamp mod Kapitalmagten, saasom gennem Strejker, Lockout'er og lignende. Da jeg er aldeles uforberedt, idet min ærede Partisælle, der egentlig skulde have taget Ordet, er syg, har jeg ikke en Gang et Eksemplar af vore Love og Vedtægter ved Haanden. Det glæder mig, at den højtærede Minister, efter hvad han tilkendegiver, har et Eksemplar. Men jeg skulde tage meget fejl, om ikke Ordet „lede“ er erstattet med „støtte“; det staar i den første Paragraf. Jeg huffer godt de andre Ord, at det er et af de almindelige Formaal, man har, men de samme Vedtægter have ogsaa Regler om, hvorledes der skal forhandles, hvorledes man skal sørge for at undgaa Strid, naar det er muligt. Det fastsættes ligeledes i Vedtægterne, at Jagforeningerne have Ret til at henvende sig til Udvalget i ethvert sagligt Spørgsmaal. Den ærede Minister vil dermed ganske sikkert blive nødt til at erkende, at der ikke i disse Vedtægter staar noget som helst om — og det er ogsaa i Overensstemmelse med hele Jagforeningens Virkemaade — at de beskæftige sig med politiske Opgaver. Men disse Vedtægter bære i hele deres Form og ogsaa i deres Indhold Vidnesbyrd, at de ere komne frem efterhaanden, som man har trængt til en saadan Samvirken mellem Arbejdernes saglige Organisationer. Jeg skal erkende, at der for saa vidt er en formel Mangel til Stede, som vi haabe vil kunne blive afhjulpen i den kommende Sommer, nemlig at saa et Organ med virkelig faste Regler og en Udformning af alle de Opgaver, vi have at løse. Disse findes nu spredte rundt omkring i de forskellige Jagforeningslove. Da vi i sin Tid sluttede Jagforeningerne sammen, lode vi dem beholde den størst mulige Selvstændighed, fordi vi mente, at det var det heldigste for deres Trivsel og Udvikling. Men det er ganske sikkert i sin Orden, at naar der kommer en saa stærk og levende Trang op til forøget Oplysning og til at bringe noget mere ud af disse Organisationer, at man saa støtter denne Trang. Thi jeg kan forstyre det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme), at det ikke er saa, at

Arbejderne ere blevne blaserede og nu ikke bryde sig om at diskutere og høre oplysende Foredrag o. s. v. Det kan være, at man i Landbosforeningerne og i andre Foreninger, som i mange Aar ere blevne støttede af Staten paa den ene eller den anden Maade, er bleven træet af Foredrag og lignende, og jeg skal sige for mit Vedkommende, at hvis det skulde vise sig en Gang i Tiden, at Jagforeningernes Medlemmer skulde blive trætte deraf, skulde jeg være den første til at sige, at nu er der ingen Grund for Staten til at støtte denne Bestræbelse, fordi der ikke længere er Trang dertil; men for Djeblippet er der en meget levende Kundskabs-trang blandt Arbejderne, og jeg tror, man vil gøre noget godt ved at stemme for det Forslag, som her foreligger. Jeg synes ogsaa, at det vilde være ganske klogt, rent politisk set, om man fra de øvrige Samfundsklassers Side vilde sige: naar Arbejderne ønske at tage en saadan Opgave op, og naar de have et Organ, der er i Stand til at løse den, ville vi støtte dem dertil, thi vi erkende, at det ser ikke godt ud, at andre Samfundsklasser, som dog, naar det kommer til Stykket, mindre trænge dertil — deres Ønske kan være meget berettiget, derom og derimod skal jeg ikke udtale mig — understøttes af Staten, medens Arbejdere og deres Organisationer, der ere lige saa nær dertil, maa undvære en saadan Støtte. Den Omstændighed, at Staten ydede Bidrag til en vis Side af Jagforeningernes Virksomhed, vilde jo ogsaa betyde, at man kom noget nærmere ind paa Bivert af hele denne Organisation, og jeg er tilbøjelig til at tro, at hvis jeg var konservativ og altsaa stod paa en modsat Side af den, jeg nu staar paa, vilde jeg ræsonnere som saa: naar Jagforeningerne ønske at træde i Forhold til Staten for at saa Tilskud til en Del af deres Virksomhed, saa vil jeg med begge Hænder gribe efter den Haand, der ræktes ud, og komme en Bevægelse i Møde, som ikke kan slaas ned — det har vist sig umuligt — men som man maaste kunde være i Stand til at lede ind i et Spor, der bedre svarer til, hvad man fra konservativ Side ønsker. Hvis man ser ganske fanatisk paa Sagen og mener, at alt, hvad der kommer fra Arbejderne, skal ubarmhjertigt slaas ned, saa maa man naturligvis være en Modstander af Forslaget; men hvis man saa saaledes, at man erkender, at disse Organisationer have en vis Eksistensberettigelse, men ikke synes om deres Virksomhed, maa man ogsaa konsekvent sige: kunne vi saa Haand i Hænde med dem blot paa et lille Punkt, saa er der gjort en Begyndelse, saa kunne vi saa dem i Tale.